

Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi

Planlaşdırılmış tədbirlər	Əsas icraçı qurum	Digər icraçı qurumlar	İcra müddəti	Görülən iş	Görüləcək iş
Prioritet 1.1. Müstəqil tənzimləyici orqanın və məqsədli fondun yaradılması, effektiv xidmət və yığım mexanizmlərinin, kadr təminatının formalaşdırılması					
1.1.3. Kommunal xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsi	Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi	"Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC, "Azərsu" ASC, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti, "Azərtilikteçhizat" ASC, "Azalternativenerji" MMC	2017-2020	Elektrik enerjisinin paylanmasında çıxan problemlərin və müştəri məmnunluğunun ölçülməsi üçün mütəmadi yoxlamalar aparılır. "ASAN" xidmət mərkəzləri ilə inteqrasiyanın tamamlanması üçün proqram təminatı təkmilləşdirilərək, elektron sənədlərin qəbul olunması başa çatdırılmışdır. Müasir tipli "Çağrı Mərkəzi"nin qurulması təmin edilmiş və hazırda Məlumat Mərkəzi və Qəza Xidməti olaraq fəaliyyət göstərir. Xidmətin yaxşılaşdırılması üçün nəticələr müqayisə olunur və ümumiləşdirilmiş nəticələr çıxarılır. "Azərişiq" ASC-nin Tədris Mərkəzində mütəmadi olaraq kurslar təşkil edilməkdədir. Xidmət keyfiyyətinin və vətəndaş məmnunluğunun ölçülməsi üçün mütəmadi olaraq sorğuların ("exit-poll") aparılması ilə sorğu keçirilir. Abonentlərdən şifahi, yazılı və elektron daxil olan məlumatlar dəyərləndirilərək aidiyyəti strukturlara göndərilir. Bu məqsədlə, sorğuların idarəedilməsi sistemi qurulmuşdur. Aylıq istehlak olunan elektrik enerjisinin dəyərini ödəmək üçün ölkəmizdə mövcud olan bütün ödəniş sistemləri ilə (Milli Ön, Komis, E-manat, Hesab.az və Azərişiq Mobil APP) inteqrasiya olunmuşdur. Əhali və qeyri-əhali qrupları üzrə borc bildirişlərinin SMS vasitəsi ilə ayda 1 dəfə göndərilməsi təmin olunmuşdur. Elektrik enerjisinin kəsilməsi və fasilələrin yaranması hallarında "Azərişiq" ASC-nin rəsmi internet sahifəsində (Azərişiq.az) və digər internet resurslarında məlumat verilir. Kommersiya strukturları üçün aylıq verilən fakturaların enerji satışı idarəetmə sistemi tərəfindən avtomatik rejimdə Vergilər Nazirliyinin sistemina göndərilməsi təmin olunmuşdur. Sifarişçilərin texniki şərt üçün müraciətlər və müraciətin statusu haqqında məlumatları Azərişiq.az elektron portalında əldə etmə imkanı təmin edilmişdir. Belə ki, müraciət nömrəsi daxil edilərək sənədin statusunu öyrənmək imkanı mövcuddur. Hazırda fəaliyyətdə olan Gəncə, Bərdə, Sabirabad, Masallı və Qəbələ şəhərlərində yerləşən "ASAN Xidmət" mərkəzlərində, Bakı şəhəri üzrə 1 və 2 saylı "ASAN Kommunal" mərkəzlərində, 3, 4 və 5 saylı "ASAN Xidmət" mərkəzlərində istehlakçılara "Azərişiq" ASC-nin 12 növ xidməti göstərilir.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 fevral tarixli, 1857 nömrəli Fərmanı ilə dəyişiklik edilmiş "Sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası"na əsasən elektrik təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Asan Kommunal Mərkəzləri vasitəsilə həyata keçirilir. "Məişət abonentlərinin tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası" layihələri hazırlanmışdır.
Prioritet 2.1. Milli istehsal portfelinin ehtiyat həcminin artırılması					
2.1.1. Elektrik enerjisinə olan ölkədaxili ehtiyacın proqnozlaşdırılması	Energetika Nazirliyi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Energetika Nazirliyinin tabeliyində Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi, "Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC	2017	"Azərişiq" ASC tərəfindən 2025-ci ilədək Respublika üzrə elektrik enerjisinə və gücünə olan tələbatın proqnoz göstəricilərinə dair məlumatlar hazırlanaraq, "Azərenerji" ASC ilə razılaşdırılmış, həmçinin Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən 2030-cu ilə qədər tikintisi nəzərdə tutulan obyektlərin elektrik enerjisinə olan tələbatının proqnoz göstəriciləri hazırlanaraq Energetika Nazirliyinin işçi qrupuna təqdim edilmişdir. Lakin məlumatlar daha dəqiq və dolğun olmadığı üçün 2030-cu ilə qədər tikintisi nəzərdə tutulan obyektlərin elektrik enerjisinə olan tələbatının proqnoz göstəricilərinin illər üzrə tərtib olunması və neft və qeyri-neft sektorunun artım dinamikasına dair məlumatların hazırlanıb Energetika Nazirliyinin işçi qrupuna yenidən təqdim edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə müraciət edilmişdir. Azərbaycan Respublikasında energetika sektorunda "Azərenerji" ASC-nin "Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu" MMC əsas ixtisaslaşmış qurum olduğu üçün elektrik enerjisinə olan ölkədaxili ehtiyacın proqnozlaşdırılması tədbirinin icrası bu quruma tapşırılmış və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. "Azərişiq" ASC tərəfindən enerji satışı idarəetmə sistemi vasitəsilə keçən illər nəzərə alınaraq yay və qış mövsümlərində elektrik enerjisinin ehtiyacı proqnozlaşdırılır. Enerji satışı sistemi vasitəsilə elektrik enerjisinin aylıq istehlakı proqnozlaşdırılır. Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il üzrə yanacaq-enerji balansının tərtibi ilə əlaqədar "Azərişiq" ASC-nin 2017-ci il üzrə gözlənilən və 2018-ci ilin rüblərə görə, eləcə də illik proqnoz göstəriciləri barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə 11.09.2017-ci il tarixli BN-17/0132 sayılı, "Azərişiq" ASC üzrə 2017-2021-ci illər üzrə elektrik enerjisi istehlakının proqnoz göstəriciləri barədə "Azərenerji" ASC-ya 01 iyun 2017-ci il tarixli HX-17/1417 sayılı məktublara göndərilmişdir.	Keçmiş illərin elektrik enerjisinə olan tələbatı və Dövlət tərəfindən həyata keçirilən layihələrin tələbatını nəzərə almaqla hər növbəti il üçün proqnozlar verilir. 2030-cu ilə qədər verilmiş proqnoz göstəriciləri illik və beş illik verilməklə dəqiqləşdirilir.
2.1.2. Enerji mənbələri üzrə prioritetlərin müəyyən edilməsi üçün texniki-iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması	Energetika Nazirliyi	Tənzimləyici orqan, İqtisadiyyat Nazirliyi, Energetika Nazirliyinin tabeliyində Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi, "Azərenerji" ASC, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti	2017	Müxtəlif enerji mənbələri, o cümlədən bərpa olunan enerji və təbii qaz üzrə prioritetlərin müəyyən edilməsi üçün araşdırmaların aparılması. Elektrik enerjisinə ən çox tələbatın olduğu mənbələrə yüksək səviyyədə xidmət edəcək və mövcud elektrik enerjisi infrastrukturuna daha çox uyğun gələn (bərpa olunan enerji mənbələrinin potensial xəritəsi nəzərə alınmaqla) ərazilərin müəyyən edilməsi üçün araşdırmaların aparılması. Mövcud təbii resurslar, elektrik enerjisindən proqnozlaşdırılmış istifadə imkanları və gələcəkdə elektrik enerjisinin ixracı məqsədləri nəzərə alınaraq, tikilməli olan elektrik stansiyalarının sayının, istehsal gücünün və növlərinin, eləcə də tələb olunan investisiya həcminin müəyyən edilməsi üçün araşdırmaların aparılması. Aparılmış araşdırmaların nəticələri nəzərə alınmaqla texniki iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması.	Bənd 2017-ci ildə bitmişdir. Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə elektrik enerji təchizatının təhlükəsizliyinə, ümumi istehsal xərclərinin azaldılmasına, təbii resurslarına qənaət edilməsinə, əlavə iş yerlərinin yaradılmasına və ətraf mühitin qorunmasına müsbət təsir edir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasında Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələrindən istifadə sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" 22.12.2017-ci il tarixli 35 nömrəli Sərəncamına əsasən Yaşma və Şurabad ərazilərində olan Külək Elektrik parkları "Azərişiq" ASC-nin balansına verilmişdir.
2.1.3. Investisiya qoyuluşları üzrə maliyyələşdirmə mənbələrinin müəyyənləşdirilməsi	Energetika Nazirliyi	Tənzimləyici orqan, İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Energetika Nazirliyinin tabeliyində Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi, "Azərenerji" ASC	2017-2018	Elektrik stansiyalarının dövlət təşkilatları və ya özəl investitorlar tərəfindən tikilməsinin və istismar edilməsinin məqsədəuyğunluğunun təhlili (müzakirələrin aparılması və s.) Təhlilin nəticələrinə əsasən elektrik stansiyalarının dövlət təşkilatları və ya özəl investitorlar tərəfindən tikilməsi və istismar edilməsinə dair qərarların qəbulu. Təhlillərin nəticələrinə əsasən, elektrik stansiyalarının dövlət tərəfindən tikilməsinə və istismarına dair qərar verildiyi halda, bu layihələrə investisiya qoyuluşu üçün təchizatının seçim meyarları nəzərə alınmaqla, tenderlərin elan edilməsi. Təhlillərin nəticələrinə əsasən, elektrik stansiyalarının özəl investisiya hesabına tikilməsinə və istismarına dair qərar verildiyi halda, ölkənin strateji təhlükəsizlik məsələləri nəzərə alınmaqla, enerji sektorunda hansı sahənin özəl investitorlara açıq olmasının müəyyən edilməsi ilə bağlı ətraflı təhlillərin aparılması. Təhlillərin əsasında zərurət yarandığı təqdirdə mövcud qanunvericiliyə və normativ hüquqi aktlara dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun tələbləri nəzərə alınmaqla təkliflərin hazırlanması. Hazırlanmış normativ hüquqi aktların Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarına münasibətdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasına, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarına münasibətdə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə və aidiyyəti mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına təqdim edilməsi.	"Azərişiq" ASC-nin balansına verilmiş Yaşma və Şurabad Külək Elektrik Parklarını genişləndirilərək külək elektrik stansiyalarının gücünü 500 MVt-a çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Bu məqsədlə investisiya qoyuluşları üzrə maliyyələşdirmə mənbələrinin Dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi məqsədə uyğundur. 2.1.3. bəndinə "Azərişiq" ASC əlavə olunmalıdır.

2.1.4. Əlavə istehsal güclərinin yaradılması	Energetika Nazirliyi	Tənzimləyici orqan, İqtisadiyyat Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Energetika Nazirliyinin tabeliyində Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi, "Azərenerji" ASC	2017-2020	Tələb-təklif arasında tarazlıq yaradılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasında müxtəlif bazar alətləri vasitəsilə istehlakı azaldacaq taktikalardan istifadə ilə bağlı təkliflərin hazırlanması. Əlavə istehsal güclərinin yaradılması ilə bağlı tədbirlər planının hazırlanması. Tədbirlər planının icrası. Əlavə istehsal güclərinin yaradılması üzrə nəzarət mexanizminin işlənilməsi. Nəzarət mexanizminin tətbiqi	Hesabatlara əsasən Yaşma və Şurabad ərazisində küləkdən alın biləcəq enerji potensialı 500 Mvt gücündə təyin olunmuşdur. Bununla bağlı "Azərişiq" ASC tərəfindən Şurabad və Yaşma ərazisində Külək Elektrik Stansiyalarının gücünü 500 Mvt-a çatdırılması planlaşdırılmışdır. 2.1.4. bəndində digər icraçı qurumlarının siyahısına "Azərişiq" ASC-nin daxil olunması məqsədə uyğundur.
Prioritet 3.2. Elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması, elektrik enerjisi verilişinin və paylanmasının keyfiyyətinin yüksəldilməsi					
3.2.1. Səmərəliliyin artırılması məqsədilə icra mexanizmlərinin müəyyənləşdirilməsi	Energetika Nazirliyi	Tənzimləyici orqan, "Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC	2017	<p>Səmərəliliyin artırılması məqsədilə icra mexanizmlərinin müəyyənləşdirilməsinə aid tədbirlər planı hazırlanmışdır (əlavə olunur). "Azərişiq" ASC tərəfindən Paylayıcı elektrik şəbəkələrinin ümumi optimallaşdırılması və elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması məqsədilə Qaradağ rayonunda yerləşən 35/2 kV-luq 517 sayılı YS 35/6 kV-luq gərginlik sinfinə, Goranboy rayonunda yerləşən 35/10 kV-luq "Dəliməmmədli YS 110/35/10 kV-luq gərginlik sinfinə, Nərimanov rayoununda yerləşən 6/0, kV-luq 441 sayılı transformator məntəqəsi 10/0,4 kV gərginlik sinfinə keçirilmişdir. Böyük güc tələb edən istehlakçılar üçün 35 kV-luq EŞ-dən istifadə etməklə 3 ədəd 35/04 kV-luq YS inşa edilmişdir. YS-larda, TM-lərdə 278 ədəd itkiləri az olan müasir tipli transformator quraşdırılmışdır. 2 ədəd 110 kV-luq, 6 ədəd 35 kV-luq, 260 ədəd 10-6 kV-luq nominaldan artıq və ya az yüklənmiş güc transformatorları gücə uyğun transformatorlarla əvəz edilmişdir. Yay və qış mövsümlərində 110, 35, 10 və 6 kV-luq YS-larda transformatorların YAT qurğuları tənzimlənmişdir. Uzunluğu normadan çox olan 600 km-dən çox müxtəlif gərginlikli hava xətlərində müvafiq texniki tədbirlər aparılmışdır. Elektrik enerjisi uçotunun dəqiq aparılması üçün 7 dəst 110 kV-luq, 86 dəst 35 kV-luq, 360 dəst 10-6 kV-luq cərəyan transformatorları faktiki yükə uyğun quraşdırılmışdır. 195 000 ədəd elektron və smart tipli elektrik sayğacları quraşdırılmışdır.</p> <p>Texniki itkilərin azaldılması məqsədilə 3000-dən çox 0,4 kV-luq EVX-lərdə yüklər fazalar üzrə simmetrik bölünmüşdür. Ayda 3 dəfə elektrik enerjisi balans çıxarılmaqla 19 ədəd 110 kV-luq, 142 ədəd 35 kV-luq, 5800 ədəd 10-6 kV-luq YS-larda yaranmış qeyri balanslar aradan götürülür. Şəbəkənin konfigurasiyasından, yüklərdən və baş verən qəzalardan asılı olaraq şəbəkənin qərarlaşmış rejimi müəyyən edilmişdir. 11000 istehlakçının hesabat sayğacları şəbəkənin balans mənsubiyyəti sərhədində quraşdırılmışdır. Minimal yüklənmə saatlarında 9 ədəd 110 kV-luq, 18 ədəd 35 kV-luq, 1365 ədəd 10 və 6 kV-luq iki və daha artıq transformatorlu YS-larda transformatorlardan biri şəbəkədən açılaraq ehtiyata çıxarılmışdır.</p> <p>Texniki itkilərin azaldılması istiqamətində "insan faktoru" tədbirlərinin tətbiqi ilə əlaqədar Tədris Mərkəzində 510 nəfər işçi personalının bilik səviyyəsinin yüksəldilməsi ilə yanaşı, vəzifə məsuliyyətinin dərk edilməsinə aid kurslar keçirilmişdir. 96 nəfər işçi heyət işində fərqləndiyinə görə maddi və mənəvi cəhətdən dəyərləndirilmişdir. Əhali üzrə 27478 istehlakçıya, qeyri əhali üzrə 5287 istehlakçıya itirilmiş enerjinin bərpası üçün müvafiq aktlar tərtib olunmuş, 98501040 kVt*saat elektrik enerjisi bərpa olunmuşdur.</p>	<p>9 bənddən ibarət tədbirlər planı hazırlanmış və bu istiqamətdə işlər aparılmaqdadır.</p> <ul style="list-style-type: none"> - İstismar müddətini keçmiş mövcud şəbəkələrin yenidən qurulması - Perspektiv plana uyğun artan güc mərkəzlərində yeni şəbəkənin yaradılması - Şəbəkədə elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması üçün texniki tədbirlərin görülməsi - Balans və uçot sisteminin təkmilləşdirilməsi və müasir elektron sayğacların quraşdırılması - Şəbəkədə aparılan dispetçer əməliyyatlarının operativliyini yüksəldilməsi üçün SCADA sisteminin genişləndirilməsi - Abonentlərə göstərilən xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsi - Kadr potensialının bilik səviyyəsinin artırılması - Elektrik şəbəkələrində yeni texnologiyaların geniş tətbiqi - Şəbəkə işinin optimallaşdırılması üçün yeni elektron proqramın hazırlanması
3.2.2. Modernləşdirmə işləri üçün baş planın hazırlanması	"Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC	Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Tənzimləyici orqan	2017	<p>Modernləşdirmə işləri üçün baş planın hazırlanması yarım bəndi üzrə tədbirlər planı hazırlanmış və 13 noyabr 2017-ci il tarixli HX-17/2758 sayılı məktubla "Azərenerji" ASC-yə təqdim olunmuşdur (əlavə olunur). "Azərişiq" ASC tərəfindən Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonlarında paylayıcı elektrik şəbəkələrinin yenidənqurulması və inkişaf etdirilməsi üzrə 2016-2025-ci illər üzrə Tədbirlər Planı (Master Plan) hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmişdir. Master Plan çərçivəsində Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən I Tranş çərçivəsində ayrılmış kredit hesabına "Azərişiq" ASC tərəfindən 2017-ci il ərzində 110 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 6 ədəd yarımstansiyanın tikintisi və yenidənqurulması, 88,4 km elektrik verilişi xətlərinin tikintisi, 35 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 11 ədəd yarımstansiyanın tikintisi, 221,6 km elektrik verilişi xətlərinin çəkilişi həyata keçirilmiş, 10-6 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 705 ədəd yarımstansiyanın tikintisi, 854,5 km elektrik verilişi xətlərinin çəkilişi həyata keçirilmiş, 10-6 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 2182,7 km ÖİN xətlərinin çəkilişi həyata keçirilmiş, 3 ədəd 110 kV-luq yarımstansiya SCADA sistemində qoşulmuşdur. SCADA sisteminin imkanlarının daha da genişləndirilməsi istiqamətində işlər yerinə yetirilməkdədir. 195 min ədəd müasir tipli elektrik sayğacları quraşdırılmışdır. Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən təsdiq olunmuş dövlət proqramlarının və iri layihələrin icrası, habelə əhalinin enerji təchizatının yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar ümumilikdə 4000 Mvt güc təşkil edən "Ağ şəhər" layihəsi, Bakı şəhərinin Füzuli meydanı və ətraf ərazidə aparılan yenidən qurma, Pirallahı rayonunun enerji təchizatının yaxşılaşdırılması, Bakı şəhərində həyata keçirilən Pilot Lahiyələri çərçivəsində 1136 yaşayış binasının sökülüb əvəzinə çox mərtəbəli iri yaşayış komplekslərinin tikintisi, Bakı şəhərinin 1-ci mikorayonunun yenidən qurulması, Regionların sosial-iqtisadi inkişafı, yol infrastrukturunun yenidən qurulması, məcburi köçkünlərin istifadə etdikləri enerji uçotunun bərpası və şəbəkənin yaxşılaşdırılması işləri üzrə yerinə yetirilməsinə vacib olan texniki tədbirlərin mövcud şəbəkə vasitəsi ilə qarşılınması mümkün olmadığı üçün bu işlərin həyata keçirilməsinə maliyyə vəsaiti ayrılmalıdır. Qeyd olunan lahiyələrin "Azərişiq" ASC-nin daxili imkanları hesabına icrası mümkün deyildir. Master Plan çərçivəsində nəzərdə tutulan 89 ədəd 110 kV-luq, 469 ədəd 35 kV-luq, 18836 ədəd 10 və 6 kV-luq yarımstansiyaların, 1088 km 110 kV-luq, 2821,5 km 35 kV-luq, 24555 km 10 və 6 kV-luq, 428 km 0,4 kV-luq kabel xətlərinin, 38 239 km ÖİN xətlərinin tikintisi çox vacibdir.</p> <p>2017-ci il "Azərişiq" ASC tərəfindən icra olunmuş işlər Asiya İnkişaf bankının I Tranş üzrə ayrılmış maliyyə vəsaiti hesabına yerinə yetirilmişdir. 2018-ci il işlərin davam etdirilməsi üçün Asiya İnkişaf bankının II Tranşı üzrə kreditin ayrılması nəzərdə tutulmadığından, tələb olunan vəsaitin dövlət büdcəsində nəzərə alınmasına ehtiyac vardır.</p>	<p>Təşkilati, Texniki və Elektrik enerjisinin qeydiyyatının təkmilləşdirilməsi bəndləri üzrə 26 yarım bənddən ibarət "Azərenerji" ASC ilə birlikdə Tədbirlər Planı hazırlanmışdır. Tədbirlər Planının yerinə yetirilməsi "Azərişiq" ASC-nin maliyyə imkanları xaricində olduğu üçün yalnız Dövlət tərəfindən təmin edildiyi təqdirdə yerinə yetirilməsi mümkündür.</p>
3.2.3. Elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) tətbiq edilməsi	Energetika Nazirliyi	Tənzimləyici orqan, "Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC	2017-2020	<p>Elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) tətbiq edilməsi üçün normativ hüquqi aktların hazırlanması və keyfiyyət göstəricilərinin müəyyən edilməsi məqsəduyğun hesab edilmişdir. Şəbəkəyə təsir edən yük dəyişiklikləri baş verdiyi sənaye qurğularına malik polad istehsalçıları üçün elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən ƏİG-lər tətbiqi ilə bağlı "Azərişiq" ASC-nin yarımstansiyalarından birbaşa elektrik enerjisi ilə təmin olunan polad istehsalçıları tərəfindən yükün dəyişməsi ilə əlaqədar elektrik verilişi xətlərində və yarımstansiyalarda gərginlik həddinin normada saxlanılması üçün müəyyən texniki tədbirlər görülmüşdür. ƏİG-lər vasitəsi ilə itkinin izlənməsinin təmin edilməsi çoxfunksiyalı elektron sayğalar vasitəsi ilə həyata keçirilir. "Azərişiq" ASC tərəfindən görülmüş tədbirlərə baxmayaraq polad eritmə zavodlarının qısaqapanma hədləri qoşulduğu şəbəkə gərginliyinin qısaqapanmasından çox olduğundan həmin qoşulduğu şəbəkədə elektrik enerjisi verilişi keyfiyyəti pozulur.</p>	<p>Elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) tətbiq edilməsi bəndin icrası 2017-ci ildə nəzərdə tutulmuşdur. BN-17/0170 sayılı 04.12.2017-ci il tarixli məktubla Energetika Nazirliyinə müraciət edilərək bəndin icrasının uzadılması təklif olunmuşdur. ƏİG-lər tətbiq edilməklə elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini və itkilərin idarə edilməsini izləyən nəzarət mexanizmi və metodikası hazırlanmışdır.</p>

3.2.4. İtkilərin azaldılması üçün sayğacların quraşdırılması	"Azərişiq" ASC, "Azərenerji" ASC	Tənzimləyici orqan, Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2018	"Azərişiq" ASC tərəfindən 2017-ci il ərzində 20450 ədəd Smart və SMS tipli, 174550 ədəd elektron tipli sayğaclar quraşdırılmışdır, 2500-dən artıq bağlantıda elektrik enerjisinin uçuotu dəqiqləşdirilmişdir. Lakin qeyri-elektron və xəta ilə işləyən sayğacların dəyişdirilməsi üçün 1 milyon ədədə yaxın müasir tipli sayğacların quraşdırılmasına ehtiyac vardır. Regionların əksər hissəsinin 0,4 kV-luq açıq naqillərdən ibarət şəbəkəsində neqativ hallar (kənar istifadə) nəticəsində yaranan itkilərin aradan qaldırılması üçün 38239 km 0,4 kV-luq ÖİN kablərin quraşdırılmasına ehtiyac vardır ki, bu işlərin görülməsinə böyük maliyyə vəsaiti lazımdır. Nazirlər Kabinetinin 14 mart 2017-ci il 202s sayılı sərəncamına əsasən Enerji satışından daxilolmaların yalnız 15 %-i "Azərişiq" ASC-yə ayrıldığından cəmiyyətin daxili imkanları hesabına görülməsi qeyri mümkündür.	Bəndin icrasının 2018-ci ildə yekunlaşması nəzərdə tutulub ki, sayğacların quraşdırılmasına böyük maliyyə vəsaiti tələb olunduğu üçün "Azərişiq" ASC-nin daxili imkanları hesabına yerinə yetirilməsi qeyri mümkündür. Bu bəndin icrası üçün Dövlət tərəfindən investisiyanın ayrılmasına və ya bəndin icra müddətinin uzadılmasına ehtiyac vardır.
3.2.5. Elektrik enerjisine yaranacaq tələbatın qarşılınması məqsədilə elektrik şəbəkələrində işlərin aparılması	"Azərişiq" ASC, "Azərenerji" ASC	Tənzimləyici orqan, Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020	Master Plan çərçivəsində "Azərişiq" ASC tərəfindən 2017-ci il ərzində 110 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 6 ədəd yarımstansiyanın tikilib və yenidən qurulub, 88,4 km elektrik veriləsi xətlərinin çəkilişi, 35 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 11 ədəd yarımstansiyanın tikintisi, 221,6 km elektrik veriləsi xətlərinin çəkilişi həyata keçirilmiş, 10-6 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 705 ədəd yarımstansiya tikintisi, 854,5 km elektrik veriləsi xətlərinin çəkilişi həyata keçirilmiş, 10-6 kV-luq elektrik şəbəkələri üzrə 2182,7 km ÖİN xətlərinin tikintisi həyata keçirilmişdir. Respublikada aparılan iri layihələrin Bakı Metropoliteni stansiyaların, "Ağ Şəhər" layihəsinin, "Aypara Şəhərciyi" kompleksinin, Port Bakı Tower-2 layihəsinin, Füzuli meydanı ətrafının, Rayon İcra Hakimiyyətləri tərəfindən inşa edilən yaşayış komplekslərinin, Mikrorayonlarda köhnə binalarının əvəzinə yeni çoxmərtəbəli yaşayış binalarının, Bakı şəhəri üzrə sosial təyinatlı binaların, "Xeyal adası" kompleksinin, Yüksək Texnologiyalar Parklarının, Kənd təsərrüfatının inkişafının, Sənaye məhəllələrinin, Aqro və Texno parkların tələb etdikləri güclərin 4000 MVT-dan yuxarı olması və bu güclərin istismar müddətini keçmiş, yük ötürmə imkanları az olan, şəbəkələr vasitəsi ilə yerinə yetirilməsi mümkün deyildir.	Perspektivdə elektrik enerjisine artan tələbatın qarşılınması məqsədi ilə 44 ədəd 110 kV-luq, 103 ədəd 35 kV-luq, 4370 ədəd 10-6 kV-luq yarımstansiyaların, 326 km 110 kV-luq, 846 km 35 kV-luq, 7366 km 10-6 kV-luq və 11470 km 0,4 kV-luq EVX-lərin tikintisi planlaşdırılmışdır. Qeyd olunan tədbirlərin yerinə yetirilməsi Azərişiq ASC maliyyə imkanları xaricində olduğu üçün bu istiqamətdə işlərin davam etdirilməsi məqsədi ilə böyük maliyyə ehtiyac vardır
3.2.6. Elektrik enerjisinin ötürülmə və paylanma sisteminin təkmilləşdirilməsi	"Azərişiq" ASC, "Azərenerji" ASC	Tənzimləyici orqan, Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020	Bakı şəhərində 110 kV-luq dairəvi elektrik təchizatı sisteminin yaradılması istiqamətində 2017-ci ilin birinci yarımilliyində təkmilləşdirmə işlərinin davamı olaraq "Ağ Şəhər" layihəsinin 1-ci hissəsi üzrə "Həzi Aslanov" və "Ağ şəhər-1" yarımstansiyaları arasında 2 dövrəli 110 kV-luq kabel xətləri quraşdırılmışdır. Layihənin 2-ci hissəsinin tam başa çatdırılması ("Liman" yarımstansiyasında 2 ədəd 110 kV-luq yuvanın quraşdırılması və mühafizə sisteminin qurulması, 110 kV-luq "Ağ Şəhər-2" yarımstansiyasının tikintisi, avadanlıqların quraşdırılması, "Ağ Şəhər-1" – "Ağ Şəhər-2" 110 kV-luq 2 dövrəli kabel xəttinin çəkilməsi, 35/0,4 kV-luq 3 ədəd transformator məntəqəsinin tikintisi, avadanlıqların quraşdırılması və 35 kV-luq kabel xətlərinin çəkilməsi) üçün 34,0 milyon manat vəsait tələb olunur ki, bu məqsədlə dövlət büdcəsindən 1/3 hissəsi, yəni 11,5 milyon manat ayrılmış və təyinatı üzrə istifadə olunmuşdur. "Ağ şəhər-2" layihəsi üzrə işlərin davam etdirilməsi qalan maliyyə vəsaitin ayrılmasına ehtiyac vardır. Əks halda "Ağ Şəhər" layihəsinin 2-ci hissəsinin təhvil verilməsində risklər yaranır. Bakı şəhəri üzrə 110 və 35 kV-luq dairəvi təchizat sxemlərinə aid elektrik veriləsi xətlərində və yarımstansiyalarında rele və avtomatika sistemləri yoxlanılmış və tənzimlənərək təkmilləşdirilmişdir. Bakı şəhərini elektrik enerjisi ilə təmin edən 220 kV-luq "Səngəçal", "Müşfiq", "Xırdalan", "Nizami", "Hövsan" qovşaqları yarımstansiyaları və Şimal Elektrik Stansiyası öz aralarında əlaqələndirilərək "Azərişiq" ASC tərəfindən 110 kV-luq 6-cı yeni dairəvi təchizat sxemi yaradılmışdır. 110 kV-luq yarımstansiyalarda yüklərin bir mənbədən digər mənbəyə ötürülməsi üçün 35 kV-luq dairəvi elektrik təchizatı sisteminə yeni yaradılan 67 ədəd elektrik təchizat sxemi daxildir. Bununla yanaşı "Azərişiq" ASC-nin yarandığı dövrdən Respublikanın 28 rayonu və rayon mərkəzlərini 110 və 35 kV-luq yeni yaradılan dairəvi elektrik təchizat sxemləri vasitəsi ilə əlaqələndirilmişdir. 3 ədəd 110 kV-luq YS-da, 6 ədəd 35 kV-luq YS-da tutum cəryanlarının məhdudlaşdırılması üçün müvafiq texniki tədbirlər görülmüşdür. 3 ədəd 110 kV-luq yarımstansiya SCADA sistemində qoşulmuşdur. Paylayıcı şəbəkənin idarə olunması imkanlarının daha da genişləndirilməsi üçün mövcud SCADA sisteminin bazasının imkanlarının artırılması işləri həyata keçirilməkdədir.	Paylanma sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə 89 ədəd 110 kV-luq, 469 ədəd 35 kV-luq, 18836 ədəd 10-6 kV-luq yarımstansiyaların, 1088 km 110 kV-luq, 2831,5 km 35 kV-luq, 24555 km 10-6 kV-luq, 38239 km 0,4 kV-luq EVX-lərin tikintisi və 1 mln-a yaxın elektron sayğacların quraşdırılması planlaşdırılmışdır. Elektrik enerjisinin paylanma sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün böyük maliyyə vəsaitinə ehtiyac vardır.
3.2.7. Ötürücü və paylayıcı şəbəkə üzrə məlumat bankının yaradılması	"Azərişiq" ASC, "Azərenerji" ASC	Tənzimləyici orqan, Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020	"Azərişiq" ASC tərəfindən Elektron Xəritə üzərindən İdarəetmə Sistemi (EXİS) yaradılmış və 2017-ci ildə ŞAİS-in "ASAN xidmət" in elektron sistemində inteqrasiya edilərək sistem üzərindən elektron xidmətlərin göstərilməsi və ŞAİS vasitəsi ilə göstərilən elektron xidmətlərin sayının artırılması, elektrik təchizatı şəbəkəsinə qoşulma nöqtələrində şəbəkənin sərbəst güclərinin ŞAİS üzərindən internet səhifəsində yerləşdirilməsi təmin olunmuşdur. Avtomatlaşdırılmış idarəetmə sisteminin əhəmiyyəti müəssisənin istismar fəaliyyəti, onun sahələri, avadanlıqlar, materiallar, funksional bölmələr, o cümlədən insan resursları, mühəsibatlıq və nəqliyyatın, fəaliyyət haqqında qrafik və mətn məlumatlarının sistemin informasiya bazasında toplanaraq məsafədən idarəetməklə nəzarət olunma, işəsalma, dayandırma, yönləndirmə və s. əməliyyatların sistem vasitəsilə həyata keçirilməsidir. Məlumatların qəbul edilməsi, emal edilməsi, yığılması, təhlili, yenilənməsi, istifadəyə ötürülməsi, qorunması, arxivləşdirilməsi və bütün bu proseslərin idarə olunması real vaxt rejimində aparılır. Elektron Xəritə üzərində İdarəetmə Sistemindən (EXİS) gözlənilən nəticələr: • EXİS-in Elektron Hökumət sistemində inteqrasiyası; • EXİS-in "ASAN xidmət"ə bağlanması və sistem üzərindən elektron xidmətlərin göstərilməsi; • İstehlakçıların "Azərişiq" ASC-yə birbaşa onlayn müraciəti zamanı şəffaflığın təmin olunması, məmur-vətəndaş münasibətlərinin minimuma endirilməsi məqsədilə EXİS vasitəsi ilə göstərilən elektron xidmətlərin sayının artırılması. ETŞ-ye qoşulma nöqtələrində şəbəkənin sərbəst güclərinin EXİS üzərindən internet səhifəsində yerləşdirilməsi; • "Azərişiq" ASC üzrə texniki bazanın EXİS üzərindən təminat və təchizat planının aparılması; • SCADA sisteminin EXİS ilə əlaqələndirilməsi və mövcud vəziyyətin dəqiq qiymətləndirilərək açılmalara səbəb ola biləcək qəzalar üzrə qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi; • "Azərişiq" ASC-nin nəqliyyat xidmətinin EXİS üzərindən naviqasiya ilə idarə olunması; • Perspektiv planların sistem tərəfindən aparılan analizə uyğun tərtib olunması; • İstehlakçıların dayanıqlı, fasiləsiz və təhlükəsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün EXİS üzərindən paylayıcı şəbəkələrin gərginlik siniflərinə uyğun olaraq dairəvi sxemlərin qurulması; • EXİS üzərindən məhəllə planına uyğun aparılan yenidənqurma, əsaslı təmir və cari təmir işlərinin fiksasiyası; • Digər dövlət qurumları ilə məlumat mübadiləsinin EXİS üzərindən qurulması (müasir üçün Fövqəladə Hallar Nazirliyi və ya Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən tərtib olunan yenidən qurulan ərazilərin müfəssəl planının tərtibatı zamanı EXİS-dən istifadə olunması).	Ötürücü və paylayıcı şəbəkə üzrə məlumat bankının yaradılması istiqamətində davam etdirilən işlərin yekunlaşması üçün maliyyə vəsaiti tələb olunur.
3.2.8. İtkilə barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılması	"Azərişiq" ASC, "Azərenerji" ASC	Tənzimləyici orqan, Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020	Kütləvi informasiya vasitələrində istehlakçılar tərəfindən elektrik enerjisinə qənaət olunmasının vacibliyini göstərən reklam çarxları göstərilmiş, elektrik enerjisindən qənaətlə istifadəyə aid "Azərişiq" ASC-nin Tədris Mərkəzi tərəfindən seminarlar keçirilmiş, bukletlər və kitablar hazırlanmışdır. Bu barədə "Azərişiq" ASC-nin rəsmi internet portalında statistik məlumatlar yerləşdirilmişdir.	İtkilə barədə ictimaiyyəti kütləvi informasiya vasitələri ilə məlumatlandırılır və "Azərişiq" ASC-nin rəsmi internet portalında işıqlandırılır. Bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.
3.2.9. İtkilərin azaldılması layihələrinin prioritetləşdirilməsi	"Azərişiq" ASC, "Azərenerji" ASC	Tənzimləyici orqan, Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020	2017-ci il "Azərişiq" ASC tərəfindən 0,4 kV-luq şəbəkənin və uçuotun bərpası ılı elan edilmişdir. Bu istiqamətdə işlər Respublikanın 51 rayonunun 181 kənd və qəsəbələrində aparılmaqdadır, 29 kənddə bu işlər yekunlaşmışdır. 16600 abonentin elektrik uçuotu sistemi yenidən qurulmuşdur. Bu məqsədlə 1000 km-dən çox ÖİN xətləri çəkilmişdir. Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən ayrılmış maliyyə vəsaiti hesabına Respublikanın 13 rayonunun 142 kəndində 2313 km ÖİN xətləri çəkilmiş, 58900 abonentin uçuotu sistemi bərpa olmuşdur. İtkilərin azaldılması üçün texniki və təşkilatı tədbirlər həyata keçirilməklə ilk növbədə elektrik enerjisi itkiləri daha çox olan şəbəkələr seçilərək layihələndirilmiş, gərginlik hədlərinə uyğun güc mərkəzləri, elektrik veriləsi xətlərinin məsafələri normalara uyğun tikilmişdir. Yüklərin simmetrik paylanması üçün tədbirlər həyata keçirilmiş, tələb olunan güclərə uyğun elektrik şəbəkələrinin gərginlik sinfi dəyişdirilmişdir.	Elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması istiqamətində texniki və təşkilatı tədbirlərlə birlikdə həyata keçirilməlidir.

Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi

Strateji hədəf 1.2. Mövcud aktivlərin optimallaşdırılması

Prioritet 1.2. Enerjiden istifadədə optimal səmərəliliyə nail olunması

1.2.1. Enerji balansının optimallaşdırılması, tələb və təklifin uzlaşdırılması	Tarif Şurası	Energetika Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Neft Şirkəti, "Azərenerji" ASC, "Azərişiq" ASC	2017-2020	yeni enerji balansının hazırlanması; strateji müəssisələrin siyahısının hazırlanması; pik və qeyri-pik saatlar üzrə enerji istehlakının bərabər formada paylanması; enerji istehsalçısı və istehlakçı olan müəssisələrdən ibarət əlaqələndirmə qrupunun yaradılması.	Beynəlxalq Enerji Agentliyinin-IEA, Avropa Birliyinin Statistika İdarəsinin-Eurostat, ABŞ-in Lourens Milli Laboratoriyasının, AR Nazirlər Kabinetinin, AR Energetika Nazirliyinin və AR Statistika komitəsinin təcrübələrini əsas götürərək Enerji balansın yeni tərkibdə strukturu hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4. və 1.2.5. yarım bəndlərinin icrası üçün 2020-ci ilə kimi verilən müddət ərzində sənaye müəssisələrini istehsal prosesində qeyri-pik saatlarda enerji istehlakına yönəltmək üçün müxtəlif güzəşt və stimullar üzrə və enerji təminatının fərqli, aşağı tariflərlə təmin edilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər həyata keçirilməsi üçün təkliflər hazırlanır ki, bu da elektroenergetika subyektlərinin hesabına reallaşdırılmayacaqdır. Bunun üçün ölkə iqtisadiyyatı üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən müəssisələrin siyahısının müəyyənləşdirilmiş, sənaye müəssisələri arasında enerji qənaətli istehsal metodları tətbiq edilməsi, bazar iştirakçıları ilə bu mövzuda mütəmadi görüşlər keçirilməsi üçün iri enerji istehlakçı müəssisələrin nümayəndələrindən ibarət əlaqələndirici qrupun siyahısı hazırlanmışdır.
1.2.2. Qeyri-pik saatlardan istifadənin stimullaşdırılması	Tarif Şurası	Energetika Nazirliyi, Azərenerji ASC, İqtisadiyyat Nazirliyi	2017-2020		
1.2.3. Strateji müəssisələr üçün güzəştli tariflərin müəyyənləşdirilməsi	Tarif Şurası	İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi	2017-2020		
1.2.4. Enerji istehlakçılarının enerjiden səmərəli istifadəyə yönləndirilməsi	Energetika Nazirliyi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Tarif Şurası	2017-2020		
1.2.5. Ağır sənaye, xüsusilə metallurgiya müəssisələrinin enerji təminatının fərqli, aşağı tariflərlə təmin edilməsi	Tarif Şurası	İqtisadiyyat Nazirliyi, Energetika Nazirliyi	2017-2020		

Prioritet 2.2 İdxalın əvəzlənməsi fəaliyyətinin dəstəklənməsi

2.2.3. Maşın və avadanlıq, qoşqu və yarım qoşqular, elektrik avadanlığı və digər nəqliyyat vasitələri istehsalı üzrə sahəvi işçi qrupların yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi		2017	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin 12 dekabr 2017-ci il tarixli F-182 nömrəli əmri ilə 2.2.3. yarım bəndində nəzərdə tutulmuş sahələr üzrə işçi qrupları yaradılmışdır.
--	------------------------	--	------	---

Azərbaycan Respublikasında kiçik və orta sahibkarlıq səviyyəsində istehlak mallarının istehsalına dair Strateji Yol Xəritəsi

Prioritet 1.5. KOS subyektlərinin fəaliyyətində yoxlama və lisenziyalaşdırma mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və vergi islahatlarının davam etdirilməsi

1.5.5. KOS subyektlərinin müvafiq kommunal xidmətlərə qoşulma proseslərinin daha da sadələşdirilməsi	İqtisadiyyat Nazirliyi	"Azərenerji" ASC, "Azərsu" ASC, "Azərişiq" ASC, SOCAR	2017-2018	Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin 2017-ci il 7 mart tarixli F-41 nömrəli əmrinə əsasən, Strateji Yol Xəritəsində nazirliyin icraçı olduğu bəndlər üzrə əsas və həmicraçı şöbələr müəyyən olunmuşdur. Eyni zamanda, nazirliyin əsas icraçı olduğu bəndlər üzrə həmicraçı dövlət orqanlarına müvafiq məktublər ünvanlanmış, nümayəndələr barədə məlumatlar təqdim edildikdən sonra Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyat nazirinin 2017-ci il 13 iyul tarixli F-104 nömrəli əmri ilə nazirliyin və həmicraçı dövlət orqanlarının nümayəndələrindən ibarət müvafiq işçi qruplar yaradılmışdır. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli Fərmanına əsasən sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər olan tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi alması üçün texniki şərtlərin, layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə şəbəkəyə qoşulma ilə bağlı işlərin həyata keçirilməsinə nəzarət etmək məqsədilə "ASAN Kommunal" mərkəzlərində "ASAN Kommunal" mərkəzləri yaradılmayan regionlarda - bu mərkəzlər yaradılanadək "ASAN xidmət" mərkəzlərində İqtisadiyyat Nazirliyinin nümayəndəsinin də təmsil olunduğu texniki şuralar yaradılaraq fəaliyyətə başlamışdır. Eyni zamanda, sahibkarlıq subyektlərinin elektrik enerjisi və qaz təchizatı şəbəkələrinə, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması kimi kommunal xidmətlərə qoşulma prosedurlarının daha da təkmilləşdirilməsi, bunun üçün tələb olunan vaxtın və maliyyə xərclərinin optimallaşdırılması, onlara göstərilən xidmətlərin "bir pəncərə" prinsipi üzrə, yüksək səviyyədə, keyfiyyətlə, rahat və sahibkar məmnunluğu əsasında həyata keçirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanının layihəsinin hazırlanması nəzərdə tutulur. Bununla bağlı Dünya Bankı tərəfindən hər il dərc olunan "Doing Business" hesabatında elektrikin əldə edilməsi göstəricisi üzrə qabaqcıl sıralarda olan Koreya, Sinqapur, Norveç və Tayvan kimi ölkələrin təcrübələri 22 araşdırılmışdır.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 28 fevral tarixli, 1857 nömrəli Fərmanı ilə dəyişiklik edilmiş "Sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası"na əsasən elektrik təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Asan Kommunal Mərkəzləri vasitəsilə həyata keçirilir. "Məişət abonentlərinin tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası" layihələri hazırlanmışdır.
--	------------------------	---	-----------	---	--